

výsledků není takové komparativní hodnocení nejvhodnějším ani informativním referenčním rámcem, který by měli učitelé používat. Vhodnějším rámcem pro hodnocení, interpretaci známek a slovní hodnocení žákovy výsledku by bylo ve vztahu ke kritériím (hodnocení na základě kritérií), ve vztahu k očekávané úrovni výstupů vyjádřené standardy (hodnocení na základě standardů) nebo ve vztahu k předchozím výsledkům učení žáka (ipsativní hodnocení).

V každém předmětu učitelé informují o výsledcích a chování žáka (o úsilí a motivaci). Obvykle jsou v jedné známce (hodnocení) zahrnuty obě položky. To znamená, že v udělené známce je oceněno žákovo úsilí a motivace. Tato praxe směřuje hodnocení výsledku s oceněním úsilí a motivace. Není pochyb o tom, že úsilí a motivace jsou velmi důležitými faktory, které ovlivňují výsledky žáka. Tyto složky by ovšem měly být hodnoceny odděleně, aby bylo zajištěno hodnocení „čistého“ indikátoru každé oblasti. To by také napomohlo lepšímu pochopení žáka jako komplexní bytosti a informovalo by učitele a rodiče o tom, jak lze co nejlépe zohlednit specifické potřeby vzdělávání daného žáka.

Hodnocení žáků napříč školami a třídami není dostatečně srovnatelné

Každá škola si stanovuje svůj školní vzdělávací program (ŠVP), který je schválen školskou radou. Škola zodpovídá za zpracování systému hodnocení a kritérií hodnocení. Jak je popsáno v informativní zprávě připravené Českou republikou (ÚIV, 2011), Česká školní inspekce uvádí, že se pravidla hodnocení a praxe často liší mezi školami a že popisy hodnotících postupů a kritérií jsou často velmi obecné. Také není běžnou praxí českých učitelů specifikovat kritéria hodnocení detailně a informovat o nich žáky v předstihu. Navíc neexistuje dokumentace o postupech při hodnocení žáků prováděném jednotlivými školami.

Přestože školy užívají stejné pětistupňové klasifikační stupnice, mají různá kritéria hodnocení. Tudíž je zřejmé, že známky udělené v jedné škole nemusí odpovídat podobným známkám získaným v jiné škole. Tato nerovnost známkování se stává obzvláště problematickou, když žák přejde na jinou školu. Obecná absence národních specifikací nebo pravidel pro hodnocení žáka brání důsledné aplikaci kritérií hodnocení. Rozdíly mezi školami ve zpracování systémů hodnocení, obzvláště v tom, jak jsou aplikována kritéria pro hodnocení výstupů žáka, jsou nevyhnutelné vzhledem k absenci národních pokynů a zdrojů, které by podporovaly školy a učitele v této práci.

Moderace (diskuse mezi učiteli o kvalitě práce žáků) je jedním z mechanismů k vybudování sdíleného chápání kritérií a standardů hodnocení uvnitř škol i mezi nimi. Uvnitř škol jsou klasifikace a její kritéria diskutovány jen málo a mezi školami vůbec ne. Obecně je moderace, která spočívá v diskusích učitelů nad konkrétní prací žáka, nedostatečně rozvinuta.

Centrální podpora v hodnocení žáků učitelem je omezená

Jak již bylo řečeno, vzdělávací reforma a implementace ŠVP přesunuly na učitele větší požadavky v oblasti hodnocení žáků. Zdá se, že na centrální úrovni je nedostatek povědomí o potřebě podporovat učitele v oblasti hodnocení žáků. Mezi nedostatky patří absence norem, které by pomohly učitelům hodnotit v souladu s rámcovými vzdělávacími programy (prostřednictvím školních vzdělávacích programů), např. vzorové žákovské práce, nedostatečná je nabídka volně použitelných hodnotících nástrojů, včetně testových bank, je málo příležitostí dalšího vzdělávání.